

další dva neúspěšné pokusy o vykonání maturitní zkoušky. Tento stav potvrzuje nutnost přijetí opatření pro zvýšení kvality žáků přijímaných do maturitních oborů vzdělání, protože mnohaleté studium žáků, které není završeno dosažením očekávaného stupně vzdělání, je značně neefektivní. Vzdělávací systém finančně neúměrně zatěžuje i ta část žáků, kteří v průběhu středního vzdělávání mění obor vzdělání (většinou spojeno s nástupem do nižšího ročníku), případně z důvodu neprospěchu opakují ročník (někdy i vícekrát).

V minulých letech po zavedení nové maturitní zkoušky prováděla ČŠI monitoring jejího průběhu. Ve školním roce 2013/2014 na základě předchozích zkušeností a také informací Centra pro zjišťování výsledků vzdělávání uskutečnila ČŠI v termínu od 2. května do 10. června 2014 státní kontrolu maturitní zkoušky. Celkem bylo v uvedeném období navštíveno 339 středních škol, z toho bylo 265 středních škol s obory odborného vzdělávání, 71 gymnázií a 3 konzervatoře. Při kontrolách maturitní zkoušky v jarním zkušebním období 2014 bylo zjištěno porušení právních předpisů v 25 školách (4 gymnázia a 21 SOŠ), tj. 7,4 % z počtu navštívených škol. V soukromých školách byla zjištěna porušení právních předpisů častěji než ve školách zřizovaných kraji. Soukromých škol s porušením právních předpisů bylo 13,7 %, zatímco krajských škol 5,5 %.

Pokračuje pozitivní trend v organizaci závěrečných zkoušek podle jednotného zadání v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem. Ve školním roce 2013/2014 došlo k dalšímu nárůstu škol, které se dobrovolně připojily k jednotným závěrečným zkouškám připravených Národním ústavem pro vzdělávání ve spolupráci s pedagogy, zástupci zaměstnavatelů a s odborníky z praxe. Takto organizované zkoušky zajišťují srovnatelnou úroveň zkoušek, přispívají k lepší uplatnitelnosti absolventů na trhu práce a ke zvýšení prestiže středního vzdělání s výučním listem. Podle informací Národního ústavu pro vzdělávání závěrečné zkoušky v oborech vzdělání poskytujících střední vzdělání s výučním listem probíhaly ve školním roce 2013/2014 v 89 % škol s obory vzdělání kategorie H (meziroční nárůst o 3 %) a v 85 % škol s obory vzdělání kategorie E (meziroční nárůst o 8 %). Ve školním roce 2013/2014 skládalo závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání celkem 30 104 žáků, tj. o 2 299 žáků více než ve školním roce 2012/2013.

3.4

Závěry

ČŠI hodnotila podmínky, průběh a výsledky vzdělávání podle 12 kritérií, které pro školní rok 2013/2014 schválilo MŠMT a jsou veřejně přístupné na webových stránkách ČŠI. Stabílní podoba kritériálního rámce umožňuje meziroční srovnání ve vývoji hodnocení středních škol. Data získaná ve školním roce 2013/2014 potvrzují, že střední školy v posledních letech musely řešit řadu problémů souvisejících s legislativními změnami (např. přijímací zkoušky, maturitní zkoušky, odborná kvalifikace pedagogických pracovníků), nepříznivým demografickým vývojem (optimalizace sítě středních škol), s kurikulárními změnami (tvorba a realizace ŠVP) a s nedostatkem finančních prostředků v důsledku hospodářské krize a snižujícího se počtu žáků. Přesto data získaná ve školním roce 2013/2014 ukazují na velmi dobrou úroveň vzdělávání v převážné většině škol. V 11 kritériích dosahuje více jak 90 % navštívených škol požadované a lepší úrovně. Nejlépe hodnocenými oblastmi jsou partnerství, systematické hodnocení individuálních a skupinových výsledků vzdělávání, účinná podpora rozvoje funkčních gramotností žáků a systémové hodnocení celkových výsledků vzdělávání škol. Nadstandardního hodnocení dosáhly školy nejčastěji v kritériích partnerství (21,4 % SŠ), účinná podpora rozvoje osobnosti žáka (10,4 % SŠ), řízení školy (9,1 % SŠ) a materiální předpoklady (9,1 % SŠ). Rizikový stav byl zjištěn ve zpracování ŠVP v 14,9 % středních škol, přesto v tomto kritériu došlo k nejvýraznějšímu meziročnímu zlepšení, o 16,5 % více středních škol mělo hodnoceno své ŠVP na požadované a lepší úrovni. V tomto kritériu se pozitivně projevila systematická metodická podpora a zpětná vazba poskytovaná Českou školní inspekcí středním školám od roku 2009.

